

De hemel

Zondag 28 augustus 2022, Christus Triumfatorkerk

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

Lezingen: Prediker 12: 1 en 7, Romeinen 8: 38-39, II Kor. 5: 1, Openbaring 21: 1-5a

KOMEN

- Welkomstwoord
- Aanvangslied: 'Er is een land van louter' (Lied 753: 1, 2, 3 en 6)
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Psalm van de zondag: Psalm 113: 1 en 2
- Kyriëgebed
- Glorialied 'Toch overwint eens de genade' (Lied 755)

WOORD

- Voor de kinderen
 - Gebed*
 - Gesprek over de hemel*
 - Lied met de kinderen: Hoger dan de blauwe luchten (Hemelhoog 422)*
- Inleiding op het thema

Ik schreef vrijdag in onze digitale nieuwsbrief dit:
Eén zin uit de preek van ds. Leneke Marchand van vorige week zondag zingt al de hele week door mijn hoofd: "Het gaat in het geloof niet zo zeer om het *als dan*. Als ik maar goed leef, *als* je maar aan die en die voorwaarde voldoet, dan komt het goed. Nee, het gaat in ons geloof veel meer om een *en toch* geloof. Honger, vervolging, het zwaard, Paulus heeft het allemaal meegemaakt *en toch* kan niets ons scheiden van de liefde van Christus."
De hemel, het leven na dit leven is niet een zoethoudertje. 'Opium des volks' zoals Karl Marx ooit schreef. Het is een belofte van God dat Hij er voor ons is in dit leven en na dit leven. Als je maar goed leeft, dan kom je in de hemel. Zo is het niet,
En daarom sloot de preek van ds. Marchand prachtig aan op het gesprek dat we vorige week hadden in de gespreksgroep 'Geloven in gesprek'. Dat gesprek ging over de hemel, over leven na de dood. En het gesprek was woensdag nog lang niet klaar, daarom gaat het in deze dienst ook over de hemel.
De hemel, een leven na dit leven, wat zegt de Bijbel daar eigenlijk over? Wat geloven wij daar eigenlijk van? En de hel, hebben we het daar nog wel eens over, of liever niet?
Over de hemel gaat het vandaag. En hoewel er eigenlijk maar weinig over de hemel in de bijbel staat, lezen we deze zondag maar liefst vier stukjes uit de bijbel: Prediker 12: 1 en 7, Romeinen 8: 38-39, II Kor. 5: 1, Openbaring 21: 1-5a. Vier teksten die de veelstemmigheid van het bijbels spreken over de hemel weergeven.
- Schriftlezingen: *Prediker 12: 1 en 7, Romeinen 8: 38-39, II Kor. 5: 1, Openbaring 21: 1-5a*
- Lied: 'Hoor, een heilig koor van stemmen' (Lied 726: 1 en 6)
- Preek

Tja, de hemel. Op de en of andere manier ging het daar opeens een paar keer over de afgelopen weken. Vers teruggekomen van vakantie werd me eerst op huisbezoek de vraag gesteld. Hoe dat nu zit: of je meteen naar de hemel gaat, of dat je in je graf blijft liggen, wachten op de opstanding der doden en het laatste oordeel. Ik moest het antwoord schuldig blijven.
Ik dacht, ik geloof dat je meteen na de dood bij God bent. Dat hij zich over ons ontfermt, ook over de dood heen.

Maar als je de Apostolische geloofsbelijdenis zingt: “Ik geloof in Jezus Christus – opgevaren ten hemel, vanwaar hij komen zal om te oordelen de levenden en de doden.” Dan suggereert dat dat het laatste oordeel pas plaatsvindt na de wederkomst van Christus. Zouden we daar dan allemaal op moeten wachten? Uit de bijbel maak ik dat niet zo een twee drie op.

En een dag na die gesprekken over het laatste oordeel zaten ik hier in de kerk met de kring: ‘geloven in gesprek’ en was het thema: Hemel, hel en het leven na de dood. De podcast die daarbij hoort – u vindt een verwijzing in de nieuwsbrief – de podcast met prof. Arnold Huijgen, gaf eigenlijk maar weinig antwoorden.

De bijbel zegt verrassend weinig over het leven na dit leven. Terwijl de hemel in ons geloof zo’n grote rol speelt. In de kerk, bij uitvaarten, en misschien nog wel meer buiten de kerk. De algemene gedachte van mensen buiten de kerk is dat wij, Christenen, kerkmensen, gelovigen toch wel een idee hebben bij de hemel. Dat we geloven dat er een andere wereld is, waar het leven goed is en waar we met elkaar en met God verder leven. Sterker nog: veel mensen die zeggen dat helemaal niet geloven, geloven nog wel in een leven na dit leven, of in een hemel. Dat je je partner, je moeder, of een overleden kind weer ontmoet aan de andere kant van dit leven. Sommigen geloven mensen buiten de kerk daar nog sterker in, dan erbinnen.

En in de kerk? Generaties lang zijn we opgevoed met het idee dat het leven hier op aarde maar van korte duur is, een tussenstation, dat het echte leven ná dit leven plaatsvindt. Dat je de hemel moet verdienen, of als dat niet lukt je uit genade wordt geschonken. De hemel is bepaald niet vanzelfsprekend. Nog steeds maakt dat mensen bang om te sterven.

Geloven wij dat ook?

Wat weten we eigenlijk van het leven na de dood?

Is dat ook ergens op gebaseerd, dat we elkaar weer ontmoeten na dit leven. Zodat je geliefden weer herkend? En maakt dát de hemel dan tot hemel?

En de Bijbel? Zegt de bijbel hier ook iets over?

Nauwelijks vrees ik.

Als ik de gelijkenissen van Jezus over het Koninkrijk der hemelen even buiten beschouwing laat – die gaat meestal juist over het leven hier, dan zijn er maar weinig teksten in de bijbel die ons iets vertellen over de gedachten, over het geloof van de bijbelschrijvers over hoe het na de dood toe gaat.

Ook zij zijn daar niet geweest.... Aan gene zijde...

Ik heb vier teksten gevonden. Vier teksten die ons iets over het leven na dit leven zouden kunnen zeggen. Die vier hebben we net gelezen.

Ik heb de kernzinnen hier nog even op een rijtje gezet.

Prediker 12: 1-7

Een mens gaat naar zijn eeuwig huis.

Wanneer het stof terugkeert naar de aarde, weer wordt zoals het was, wanneer de adem van het leven weer naar God gaat, die het leven heeft gegeven.

Romeinen 8: 38-39

Ik ben ervan overtuigd dat dood noch leven, engelen noch machten noch krachten, heden noch toekomst, hoogte noch diepte, of wat er ook maar in de schepping is, ons zal kunnen scheiden van de liefde van God, die hij ons gegeven heeft in Christus Jezus, onze Heer.

II Kor. 5: 1-5

Wij weten dat wanneer onze aardse tent, het lichaam waarin wij wonen, wordt afgebroken, we van God een woning krijgen: een eeuwige, niet door mensenhanden gemaakte woning in de hemel.

Openbaring 21: 1-5a

Ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.

'Gods woonplaats is onder de mensen. Hij zal alle tranen uit hun ogen wissen. Er zal geen dood meer zijn, geen rouw, geen jammerklacht, geen pijn, want wat er eerst was is voorbij.'

Laat ze eens even tot u doordringen.

Welke tekst spreekt u, spreekt jou het meeste aan?

En waarom?

Wie kiest voor ... - is er iemand die daar iets over durft te zeggen?

Wat sowieso opvalt is dat ze zo ontzettend verschillend zijn.

Het eerste dat we moeten weten is dat we moeten weten dat er in het Oude Testament nog nauwelijks geloof is, in een leven na de dood. In de Psalmen gaat het over het dodenrijk. Als een plek na de dood, zonder verdere invulling. Ja - zelfs in het dodenrijk is God – zo zingen we in Psalm 139. De gedachte van Prediker is wel heel mooi. Mij heeft die altijd aangesproken. Aan het begin van je leven blaast God je de levensadem in. Op die adem leef je en aan het einde van je leven geeft je die levensadem – Gods *Ruach* terug aan God.

Zegt Jezus zelf niet zo iets aan het kruis: "Vader in uw handen leg ik mijn geest – en hij blaast zijn laatste adem uit."

En dan – en dan... Tja wat dan?

Het gedeelte uit II Korinthe en dat beroemde hoofdstuk uit Openbaring geven daar wel een beetje een antwoord op. Paulus heeft het in zijn brief aan de christenen in Korinthe over de beperkingen waar hij in dit leven tegen aan loopt. Het onvermogen het goede te doen. Steeds weer verkeerde keuzes maken. Dat het maar niet wil lukken om Jezus na te volgen. Om Zijn liefde je eigen te maken en er uit te gaan leven. Hij staat bloot aan de verleidingen en begeerten van het leven – zoals ieder mens leeft ook Paulus niet zoals hij eigenlijk zou willen – zoals het evangelie hem leert en daarom ziet hij er naar uit om het aardse lichaam, met al zijn beperkingen en zwakheden los te laten. Om met Prediker te spreken Gods Geest heeft zich beperkt door een lichaam te krijgen, eindig te worden, maar in de hemel – lees bij God – zijn al die beperkingen weggenomen. Dichter bij God kan je niet leven. De hemel is bij God zijn, met God zijn.

Om die beperkingen gaat het ook in Openbaring. Gods heeft een nieuwe aarde voor ogen.

Waar geen tijdelijkheid meer is. Geen verlies, geen verdriet, geen pijn, geen lijden. Een wereld waar hemel en aarde samenvallen. Een leven waar de beperkingen van die leven zijn weggevallen.

Of dat na de dood is? Dat staat er niet in Openbaring. Of het een betere wereld is die ooit komt? Dat staat er ook niet zo letterlijk. Of is het een visioen dat ons nu vertelt waar het *hemelse*, waar Gods aanwezigheid nu al te ontdekken is. Wijst dit visioen ons op die plekken waar nu al de hemel op aarde is? Als er wordt getroost bij verdriet, als er wordt gezorgd bij pijn. Daar woont God bij de mensen.

Het kan allemaal.

Troostrijk is het wel. Dat God er is. In dit leven en na dit leven.

Al daalde ik af naar het dodenrijk – U bent daar.

Troostrijk is het wel dat bij God alle pijn van ziekte of ouderdom - alle verdriet van een verlies of een trauma, wegvallen.

En dat geloof ik ook. Of we elkaar herkennen na dit leven? Geen idee. Of we of überhaupt enige lichamelijke hebben? Ik denk het eigenlijk niet – ik lees er niets over in ieder geval.

Maar dat we bij God zijn, dat geloof ik. En dat het dan goed is, dat geloof ik.

Er zit nog wel een moeilijkheid in deze gedachte,.

Want goed kan het alleen zijn aan gene zijde als er een zuivering heeft plaatsgevonden. Als al het verkeerde is weggenomen. “Om te oordelen, de levenden en de doden”, zingt de geloofsbelijdenis. Oordeel, gericht – heftige woorden, we gebruiken ze tegenwoordig liever niet. Maar er moet nog wel iets gebeuren voor het goed is, lijkt me. Als mens mag je ook worden aangesproken op wat je in je leven hebt gedaan. Op de goede en de verkeerde dingen. Je wordt als mens ook recht gedaan als er nog eens gevraagd wordt naar bepaalde beslissingen in je leven, bepaalde handelingen. Wat niet goed is deed er ook toe, het moet ter sprake komen om er me in he reine te komen. Dat is de zuivering. Dat doet ook recht aan wie je bent als mens. Maar je hoeft er iet bang voor te zijn. Zo leer ik in de Bijbel. Zo zie ik in hoe Jezus vergevengszind is. Alles wat ons in de weg zou kunnen staan tussen Gods ontferming en wie we zijn en wat we misdaan hebben, dat zal door God worden weggenomen.

En de hel dan? Ooit zij bisschop Muskens: “De hel? Ja, ik geloof wel in de hel, maar ik geloof niet dat er iemand in zit!’ Een mooie gedachte. Troostrijk. De hel komt in de bijbel ook niet heel veel ter sprake. Eigenlijk gaat het ook dan nooit om een fysieke plek net als bij de hemel. De hemel is daar waar God in zijn levenschenkende en reddende nabijheid aanwezig is. De hel is daar het tegenovergestelde van: De hel, dat is Gods afwezigheid. Daar waar je je afkeert van God. Daar waar je de liefde kapot maakt. Daar is het duister, daar wordt het duister. Daar zal God er alles aan doen om er toch te zijn. Om het opnieuw te roepen: laat er licht zijn. Het licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het niet in haar macht gekregen.

Dat scheppingswoord blijkt altijd sterker. Het duister verdwijnt. De opstanding is daar het bewijs van. De liefde die blijft.

En daarom: Dat we na dit leven bij God zijn, dat geloof ik. En dat het dan goed is, dat geloof ik en dat geeft me ook rust en vertrouwen, Rust om het leven nu te leven. In dit moment, op deze wereld, met de mensen hier om mij heen.

En bang om te sterven? Bang om jezelf en God onder ogen te komen? Eerlijk gezegd denk ik daar niet vaak over na. Maar bang om te sterven hoef je niet te zijn, dat geloof ik vast. Het staat zo mooi in die tekst die vorige week ook al klonk, die prachtig geloofsbelijdenis van Paulus: “Ik ben ervan overtuigd dat dood noch leven, engelen noch machten noch krachten, heden noch toekomst, hoogte noch diepte, of wat er ook maar in de schepping is, ons zal kunnen scheiden van de liefde van God, die hij ons gegeven heeft in Christus Jezus, onze Heer.”

Niets kan je scheiden van de liefde van God – noch dood nog leven. Over de dood heen is de liefde van God. En wat je ook gedaan hebt in je leven – vertrouw maar op de liefde van God, die hij ons gegeven heft in Christus Jezus, onze Heer.

Daar zit alles in.

Hoe het is na dit leven geen idee.

Of er een hemel is? Geen idee.

Wat dat is Eeuwig leven? Wat weten wij van eeuwigheid,

Maar dat niets ons kan scheiden van de lief van God, dat geeft mij het geloof, het vertrouwen dat God er is. Ook na dit leven.

En dat is genoeg.

Amen.

- Muzikaal intermezzo
 - Lied ‘De wereld is van Hem vervuld’ (Lied 825: 1, 3 en 5)
 - Dankgebed en voorbeden, stil gebed, Onze Vader
 - Collecte
1. Lichtpuntjes Mariahoeve

2. Haags Studentenpastoraat (HaaStu)

GAAN

- Slotlied 'Eens als de bazuinen klinken' (Lied 769: 1 en 6)
- Zegen, gevolgd door gezongen "Amen"